

Szerkesztőség, kiadó
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
szerk. és kiadóhivatal
9-77

Ks. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
zatáron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETÉSI ARAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

★

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 augusztus 9 Kedd

Cluj-Kolozsvár ★ X évfolyam ★ 178 szám

5687 Ab 11

John Fuller

John Fuller lelkiismeretes ember, puritán, s mint ilyen, szeret gyönyörködni a kivégzésekben. Nem volna amerikai és nem volna amerikai hivatalnok, ha ezek a tulajdonságok hiányoznának belőle. Egész bizonyosan minden vasárnap elmegy a templomba s a pap prédikációjából megfelelő ihletet szerez magának a következő hétre hivatása nyomtatékos gyakorlatához. Minden bizonyosan egészséges, vöröszínű képe van, tele életerővel s a korlátoltak önhittségével, délben beafsteoköt fogyaszt, kissé már pohos s fölöttébb szereti, sőt tiszteli a boxbajnokokat.

Ha nem ilyen volna Fuller ur, lehetetlen volna elképzelni, hogy a világ összes érző és gondolkodó embereinek, intellektueljeinek és munkásainak tiltakozása ellenére, ragaszkodnék a két szerencsétlen olasz munkás: Sacco és Vanzetti kivégzéséhez. Lehetetlen volna elképzelni, hogy az álerény megrögzött gonoszága nélkül valaki arra vetemedne, hogy inkább embertársai életét kockáztatja tömegesen, sem mint lemondana arról a gyönyörűségről, hogy az egész világ közvéleménye által ártatlannak ítélt két ember kivégzését elhalassza. A gögnek és vérszomjnak perverz keveredése tombol John Fuller urban, ebben a modern Scarpában, akiből korunkban határozottan nagy a tulprodukción: kevés olyan ország van, amelynek vezető állásaiban jónéhány John Fuller ne foglalna helyet. Van benne valami a régi inkvizitorok vérszomjából és fanatizmusából, amely bármilyen borzalmas legyen is, teljességénél és éppen borzalmas voltánál fogva tiszteletet parancsol reánk.

John Fuller mégis inkább tipikusan amerikai, annak az országnak gyermeke, amely presztizs-kérdést csinál abból, hogy igaza legyen akkor is, ha nincsen igaza, amely a képmutatást olyan tökéletesen tudja gyakorolni, hogyha egyszer őszinte képet vágna: a fényképész zavarba jönne. Ezek azok az ember-típusok, amelyek imádságos könyvvel a kezükben képesek a legnagyobb gaztetre, akik a maguk képére formálják istenüket, amelynek nevében vétkeznek minden emberi ellen. Vérszomjukat a törvényesség pirosítójával kendőzik, szívük érzésre képtelen keménységét a gyémánt keménységével tévesztik össze s mialatt tüzet okádnak az emberi szolidaritás ellen, holmi hamis égi szolidaritásra hivatkoznak.

A halálbüntetés problémája ma már egyként foglalkoztatja a jogtudósokat, a lélekbuvárokat és a humanistákat. Vannak hívei, vannak ellenségei. De hívek és ellenségek között talán egyként kevés olyan ember akadna, aki adott esetben egy olyan hatalmas megmozdulás közepette, mint a jelenlegi, állana el a halálos ítélet végrehajtásától. A következetességnek olyan embertelen megnyilatkozási formájához, mint a John Fulleré, a puritanizmus levegője szükséges, a szemforgatásé, mely Amerika fiainak nagyrészt annyira jellemzi. Abban a szomorú aktusban, amely Sacco és Vanzetti kivégzésének felfüggesztése körül lejátszódik, Coolidge elnök egy modern Pilátus szerepét játsza el, aki mossa a kezeit, holott tudja, vagy legalább is sejti, hogy a halálraszántak nem bűnösök. „Fiat justitia, pereat mundus” mondja Coolidge elnök és vele John Fuller, mialatt sejtelmük sincs arról, hogy itt nem egy világ vész el, hanem csak az igazságosság.

A klasszikus jogi mentalitás szerint inkább száz bűnösnek meg kell kegyelmezni, semmint egy ártatlan bűnhődjék. John Fuller ur feltalálta az új jogi klasszicizmust, melynek az a jelszava: Inkább vesszen két ártatlan, ha utána még egy párezer ártatlan elveszhet.

Mert hogy a Sacco és Vanzetti ügy akár kivégzésre kerül a sor, akár nem, most már lavinaként fog nagyra dagadni, az bizonyos, s nem lehetetlen az sem, hogy John Fullerre és társaira egy egészen földi és minden égi velleitástól megfosztott ítélet fog lesújtani.

Es Coolidge elnök is rá fog jönni arra, hogy Pilátus szerepe nem egészen hálás szerep. Rá fog jönni arra, hogy aki közömbösséget vet, az

néhány gyűlöletet arat. Coolidge elnöknek ugyanis elnöki tekintélyénél fogva kötelessége lett volna odahatni, hogy egy, a legtekintélyesebb jogászok által bírói tévedésnek minősített ítélet korrigáltassék. Amire az ítélet végrehajtása után — azon egyszerű tényről fogva, hogy az, akin a halálos ítéletet végrehajtották még Amerikában sem támad fel — többé nem kerülhet sor. (s. l.)

Az egész kultuemberiség tiltakozása ellenére készülődnek Sacco és Vanzetti kivégzésére

Még végre sem hajtották az ítéletet Saccon és Vanzettin s máris sorozatos merényletek kezdődtek megbosszulásukra

(Newyork, augusztus 8. Az Új Kelet tudósítójától.) A newyorki ügyvédi kamara kérvényt küldött Thayer bírónak, ki a két olasz elleni halálos ítéletet hozta, melyben az ügyvédek a per újrafelvételét és a kivégzés elhalasztását kérik. Valószínűtlennek tartják, hogy a kérésnek foganatja lesz, mert a kivégzésre már minden intézkedést megtettek. Tegnap több kísérlet történt Bosztonban, hogy tiltakozó gyűléseket tartsanak Sacco és Vanzetti elítélése ellen, de a rendőrség megakadályozta.

Jon Fuller nem enged

Sacco és Vanzetti sorsa, ugyán az, végleg eldőlt. A rengeteg tiltakozás és kegyelmi kérvényezés ellenére is, Massachusetts állam kormányzója, Jon Fuller elrendelte, hogy augusztus 11-ikén, a hét csütörtökén, villamoszékben végezzék ki Saccot és Vanzettit. Az Emberi Jogok Ligája, a különböző államok munkásszervezeteinek tiltakozó szava, a newyorki olasz nagykövet kérvénye és rengeteg emberbaráti szervezet kérvénye hiábavalónak bizonyult. A stockholmi munkásság augusztus 5-ikén tüntető felvonulást rendezett és Délamerikában egyre-másra ismétlődnek meg ma is a támadások politikailag exponált férfiak ellen. Fuller kormányzóra magára is ismeretlen tettesek rálöttek, amikor automobilján fia látogatására ment. Mindez nem birta engedékenységére az elnököt. Az argentinai szakszervezetek augusztus 11-ikére egynapos sztrájkot mondtak ki és felhívást intéztek a világ összes munkásszervezeteihez, hogy hogy ugyanakkor szüntessék be a munkát. A sorozatos merényletek, amelyekről beszámoltunk, arra indították az Unió kormányát, hogy az összes kormányzói épületeket, különösen azonban a szövetségi kincstár épületét, a külügyi hivatalt megerősített rendőri védelem alá helyezték, hogy Sacco és Vanzetti politikai barátainak várható támadásait kivédhessék.

A nagybankárokat felkoncolás fenyegeti

Kellog államtitkárt és vezetőállásban lévő államfunkcionáriusokat állandóan a detektívek raja környezi és Kellog lakását éjjel-nappal egy nagy rendőrcsapat védi. Erre a rendkívüli védelmi rendszabályokra különösen az adott okot, hogy a kormány majdnem minden tagja és a rendőrség vezetői az utóbbi napokban fenyegető leveleket kaptak, hogy életükkel játszanak, ha ki nem eszközlik Sacco és Vanzetti halálos ítéletének felfüggesztését. Ugyanilyen leveleket kaptak a tőkepénzesek, elsősorban a nagybankárokat, akiket felkoncolással fenyegetnek arra az esetre, ha hozzá nem járulnak Sacco és Vanzetti büntetésének megmáskításához. Ujabbban a bankházakat is különleges rendőri felügyelet alá helyezték.

Megtorló merényletek sorozata

Newyorkban, a Metropolitan-vasutnál történt robbanásnak két halott és 50 sebesült ál-

dozata van. Az anyagi kár 60 millió dollár. Boris Siegel orosz állampolgárt, akit a merénylettel gyanúsítanak, letartóztatták. A kaliforniai Santiago kormányzósági épületét tegnap robbanás döntötte romba. A szerencsétlenségnek egy halott és több sebesült áldozata van. A Matawan—newyorki vasutvonal hidja bombarobbanás következtében megsérült, amit szintén a Sacco és Vanzetti érdekében megindult merényletek körébe lehet sorozni.

Buenos-Aires munkássága 24 órás sztrájkot proklamált Sacco és Vanzetti kivégzése miatt. Montevideóban az amerikai bank ellen tervezett merényletet csak az utolsó pillanatban sikerült megfújni.

A tiltakozások sorába ma újabb tekintélyes világi és egyházi tényezők léptek tiltakozó távirataikkal. Macdonald volt angol miniszterelnök, az angol munkáspárt feje ma levelet intézett Coolidgehoz, amelyben kegyelmet kér Sacco és Vanzetti számára.

Párisból pedig azt a szenzációs hírt jelenti a táviró, hogy a katolikus világ számos előkelősége a pápához azzal a kérelemmel fordult, hogy interveníjon Sacco és Vanzetti megmentése érdekében.

A tiltakozók sorába a mai napon Románia progresszív gondolkodói is beléptek. Titel Petrescu, dr. Gehlerter és Cristescu bukaresti szocialista városi tanácsosok ma táviratot intéztek a bukaresti amerikai követséghez, amelyet intervencióra kértek fel Sacco és Vanzetti érdekében. Az egész világ jogi tévedésnek tekint a halálos ítéletet, melynek végrehajtása szomorú fényt vetne Amerikára, mint valamikor Francisco Ferrer elítélése Spanyolországra.

Kedden délben kezdődik az általános sztrájk a két olasz munkás érdekében

Az amerikai kommunista munkáspárt hatalmas népgyűléseken felhívta az Egyesült-Államokban élő munkásokat, hogy kedden déli 12 órakor lépjenek általános sztrájkba és ilyen módon kényszerítsék ki Sacco és Vanzetti ítéletének megmáskítását, sőt szabadlábrahelyezését, mert a két kommunista egyáltalában nem követett el közönséges bűntényt, csak kommunista iratokat terjesztettek.

Mint hogy a köznapokban nemcsak az Egyesült-Államokban, hanem más ipari országokban is attól tartanak, hogy a munkások tüntetni fognak az amerikai konzulátusok előtt, a washingtoni külügyi hivatal utasította külföldi képviselőit, hogy mindenütt rendőri védelmet kérjenek.

Párisban vér fog ömleni...

Biztosra veszik, hogy Párisban a halálos ítélet végrehajtása esetén a rendőrség és a mun-

Fehér ugorkásüveg litere 5 lej FISCHER-üvegudvar

kasság között összetűzésre kerül a sor, annál is inkább, mert a munkások nemcsak tiltakozó népgyűlésen fognak kifejezést adni felháborodásuknak, hanem 24 órás általános sztrájkjal fognak tüntetni az ítélet ellen.

Az eddigi tüntetések alkalmával több tüntető és rendőr sebesült meg, akik közül többen súlyos állapotban fekszenek különböző kórházakban.

Vanzetti huga Boulegneben várja az amerikai hatóságok beutazási engedélyét. Vanzetti huga ugyanis arra kérte a hatóságokat, engedjék meg, hogy fivérének halála előtt meglátogassa. Saccot felesége tegnap meglátogatta és másfél óra hosszat beszélgetett vele.

Uj Trianon helyett uj Locarnora van szüksége Keleteurópának

— mondja Henry de Jouvenel, az ismeri francia politikus

Páris, augusztus eleje. Egy magyar újság párisi munkatársa érdekes beszélgetést folytatott Henry de Jouvenellel, a „Figaro“ főszerkesztőjével, aki miniszter és Szíria főkörmányzója is volt, a szava tehát megfelelő súlyal esik latba és jóformán a hivatalos francia álláspontot képviseli. Jouvenel nyilatkozatában igen figyelemreméltó új szemzőgbe állítja be a Rothermere-akciót, amelyből a befolyásos politikus olyan konkluziókat von le, hogy azok aligha fognak hatás nélkül maradni. A bécsi zavargásokra való utalással Jouvenel többek között ezeket mondotta:

Keleteurópa gazdasági Locarnója

— Most egyszerre megérzi minden ember, hogy ez így nem mehet tovább! Ausztrián segíteni kell. Nem könyörödmányokkal és sajnálkozásokkal, hanem a kereskedelmi határok megnyitásával, élet és forgalom megindításával: egy keleteurópai Locarnóval, melyet én miótától fogva egymagam kiáltoztam eddig az ernyedt közömbös francia külpolitika süket fülebe. Most végre mindenki erről beszél. Most kezdik belátni, hogy a dunai államok politikai és — főleg — gazdasági Locarnója nem lehetőség, hanem világszükségesség!

— Gazdasági újjászervezés kell, nem egyoldalú határváltoztatás, amelyet Rothermere lord propagál. És az kell, hogy Franciaország Keleteurópában ne csak a kisantant protektora, hanem az összes dunai nemzetek pártatlan arbitere legyen!

A Rothermere-akció

Ezután terelődött a szó Rothermere lord akciójára. Jouvenel véleménye erről az akcióról a következő:

— Ha megváltoztatjuk Magyarország határvonalait, nincs okunk, hogy az osztrákok vagy a bolgárt meghagyjuk a mostaninak. Egyik változás a másikat vonja maga után, a követeléseknek vége-hossza nem lenne, a trianoni béke fejtetőre állításával minden békeszerződés kifordul eresztékéből, elvesziti tekintélyét a genfi Népszövetség, mely a békével szervezett összefüggésben áll, anarkia következik be a nemzetközi kapcsolatok terén, jogbizonytalanság általánosul: Ez az út egész biztosan új világháborúhoz —

Magyar Színház-mozgó

Közkívánatra ma még

RAMON NAVARRO a BEN HUR

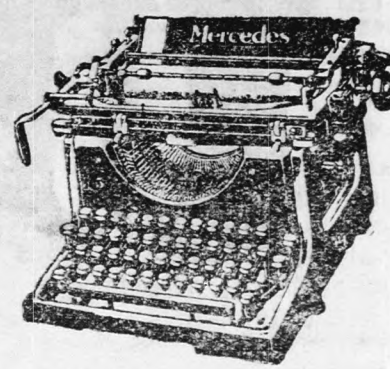
világhírű főszerelője

A KIS TENGERÉSZKADETT
bájos 8 felvonású nagyszerű slágerben!

Monopol Fanamet

Az utolsó órában is sikerülhet a kiszabadítás

Bostonból érkezett jelentések szerint Sacco és Vanzetti védői Thomson és Ehrmann a védelmet visszaadták, csak azért, hogy az Egyesült Államok leghíresebb ügyvédjének, Artur Hillnek adjanak helyet. Hill igyekezni fog a per újrafelvételét kieszközölni és pedig egy szövetségi bíróság előtt. Egyelőre nem közölte terveit, de azt hiszik, hogy még az utolsó órában sikerül kihozni az elítélteket a siralomházból és egyúttal felhívást intéz az Egyesült Államok legfelsőbb bíróságának kiváló tagjához, Brandeishoz, hogy ő tiltakozzon az ítélet végrehajtása ellen.

Gyári képviselő és raktár

LEPAGE,
CLUJ

Kérjen ajánlatot,
prospektust.

Nem fontosak a politikai határok

— Rothermere lord kezdeményezése csak látszólag humánus és békeszerető törekvés. Valójában visszaesés az a régi és idejétmúlt, ravasz, önző nagyhatalmi politikába, mely a világot egyes nacionalizmusok egyensúlyának élére akarta állítani. Az új idők nemzetközi politikája nem területi változásokat és politikai határok tologatásait tartja céljának, hanem igyekszik a határok politikai és gazdasági fontosságát meggyengíteni, amikor a határos államokat szövetségekbe fogja össze. Nem a területi nacionalizmus dédelgetése a cél, hanem az európai konszolidáció érzésének a megnövelése: az európai patriotizmus a határkérdésekkel hipnotizált nacionalpatriotizmusok helyett. Nem új Trianon, hanem új Locarno!

Az európai egység tudata

— Az angol politika, sajnos, újabban gyakran visszaesik a dolgok idejétmúlt régi szemlétebe. A fejlődés lassan halad és a szenvedőknek sok türelem kell, hogy a változásokat megérezzék. A francia külpolitika is szerintem sokkal kevésbé aktív, semmint e kritikus időkben kellene és sok teendőt elmulaszt. De jó okaim vannak feltenni, hogy ez csak átmeneti ernyedés. Az európai egység tudata egyre erősül s a kis nemzetek is egyre tisztábban belátják az események nyomása alatt, hogy sorsuk nem független szomszédaitól és hogy egymást nem lekonkurrálni, hanem segíteniük kell.

Létrejött a megegyezés az erdélyi kongresszusi delegátusválasztások ügyében

A megegyezés folytán elmarad a választási aktus

Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. Az Uj Kelet már ismertette a bázei kongresszusválasztókkal az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetőségének azt az óhaját, hogy az augusztus 30-án Bazelben megnyíló XV. cionista világkongresszus delegátusválasztásai párharc nélkül egyezségi lista alapján történjenek. Ennek a közös törekvésnek megfelelően a központi választási bizottság ismételt elhalasztotta a jelölővek beadásának, majd a delegátusi választások határidejét. Ma már úgy volt, hogy a csoportok igényeit a listán való helyezetségi tekintetben nem lehet kielégíteni és ezért a beérkezett és az Uj Kelet vasárnapi számában közölt két listával a választások augusztus 14-ére elrendeltettek.

A vezetőség azonban még ezek után sem mondott le a megegyezés létrehozásának reményéről és ezen táradozása következtében, különösen azok után, hogy dr. Deutsch Mór, a szövetség társelnöke bejelentette, hogy nem mehet el Bazelbe és ezért kéri a vezetőséget, hogy jelöléséhez ne ragaszkodjanak, miután annak elég tenni nem tudna, sikerült a mai napon tartott elnöki értekezleten a megegyezést a nevek és azok helyezetségi tekintetében létrehozni. Az elnöki tanács a következő jegyzőkönyvi határozatot hozta:

1. Az elnöki tanács Dr. Deutsch Mór delegátusjelöltet kérésre folytán a jelöltségtől visszahívottak tekinteti; a korábban benyújtott két listát a választási szabályzat értelmében összevonja és a következő jelölteket:

Dr. Fischer Józsefet,
Dr. Nobel Sándort, Temesvár,
Wa serstrom Sándort, Nagyvárad,
Dr. Szónyi Gézát,
Dr. Weissburg Chaimot, Haifa,
Dr. Fried Abrahamot, Máramarossziget,
Gizskalay Jánost,
Dr. Marton Ernőt.

Lövi Lipótot, Hátszeg,

Ózv. Kallus Lajosné, Beszterce

a XV. cionista világkongresszusra, ellenlista hiányában, érvényesen megválasztott delegátusoknak jelenti ki. Utasítja a központi irodát, hogy a szükséges igazolványokat a megválasztott delegátusoknak szolgálja ki, a delegátusok névsorát közölje Londonban és Bazelben, intézkedjék, hogy a delegátusok a végleges igazolványokat megkapják.

2. Tekintettel arra, hogy a bázei utra és tiz-tizenkét napi ott-tartózkodásra a pótdelegátusoknak legalább tiznap előkészületre van szükségük, kötelezettenek a megválasztott rendes delegátusok (az első öt), hogy legkésőbb folyó hó 18-ig ide beérkezőleg, kötelező nyilatkozatot küldjenek be a központi irodának arról, hogy a kongresszuson feltétlenül résztvesznek-e és időközben felmerült akadályok azt nem gátolják. Ennek elmulasztása esetén, a megfelelő nyilatkozatot be nem küldő delegátus helyébe a sorban következő pótdelegátus fog igazoltatni.

A fenti megállapodás következtében az augusztus 14-ére hirdetett kongresszusi delegátusválasztások elmaradnak.

Haldoklik Mária orosz anyacárné.

Kopenhágából jelentik: Mária orosz anyacárné, ki a bolsevista forradalom óta Kopenhágában élt, haldoklik. Az anyacárné mindvégig abban reménykedett, hogy fia, Miklós cár még életben van és Szibériában sanyalódik a bolsevisták fogságában. Állandóan hangoztatta, hogy addig nem akar meghalni, míg fia ismét el nem foglalja az orosz trónt. Reményei nem teljesültek: Miklós cár rég halott és a bolsevisták még mindig urai a cári palotának.

Hutpack Lepage

Milyen n

Jorga ismét po
zeti parasztp

(Bucuresti-Bul
Kelet tudósítójától
Iescu külügyminis
lentik a bukaresti
és a külügyminisz
ügyi és politikai
függésben és az a
közepette érthető
kíséri az ország k
Párisban, London
igen fontos kérdé
A fővárosi sajtó
mentálja a kormány
utazását. „Bratiar
tul“ — elindult.
Titulescu követi
történik, minden
niszter előbb Roy
az ő szokott kurá
rátérjen az utazás
kölesőre. Titules
napi munka ut
igénybevevő utra
miről is van szó.

Amint ismerek
külföldi kölesőre
megpróbálták és
Averescu tábornok
sikerült Lond
kölesőnt lekötni.
váratlanul abba
ket valamivel ka
Bank kormányzó
venni. Titulescu
mány bukását, k
kormány számára
most azért kíséri
donba, hogy a ré
végleg perfektuál

A dolgok azo
lefolyni, mint ah
Titulescut az utó
ják, hogy a külü
detlen“. Titulesc
hogy ami a mult
azt most is meg
helyzet azóta kor
jól van informá
dolgokat.

Mig a két m
addig a pártok f
kampányra. A b
sokat foglalkozna
gondolatával és
nemzeti parasztp
sánszait lényeges
ismert parlament
verul“ szerint —
mondott semmi
csorbítsa a látsz
nemzeti parasz
Igy került ismét
front eszméje. A
tükrözi az a cikl
„Adeverul“-ban
következőképen

„A nyári szün
esemény történt
élet szinterén. Ig
a professor uta
tevékenységet ne
ismét akcióba lé
irányítása alatt
cim alatt a Jorg
tetett „Neamul
is szükségesnek
hogy ismét aktív
Jorga arra az
legkésőbb egy h
alakítani az egys
Poncertrálni kell
„Fontos esemény
-ak más polit

Milyen misszióval utazott Titulescu külföldre

Jorga ismét politikai aktivitásba. Meissner volt néppárti miniszter belépett a nemzeti parasztpártba. Averescu a nemzeti parasztpárt diszelnöke szeretne lenni

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu Vintila és Titulescu külügyminiszter elutaztak külföldre, jelentik a bukaresti lapok. A pénzügyminiszter és a külügyminiszter külföldi útja fontos pénzügyi és politikai kérdésekkel áll szoros összefüggésben és az adott külpolitikai komplikációk közepette érthető érdeklődéssel és figyelemmel kíséri az ország különösen Titulescu útját, aki Párisban, Londonban, majd végül Genfben fog igen fontos kérdésekben tárgyalásokat vezetni.

A fővárosi sajtó természetesen élénken kommentálja a kormány két exponensének külföldi utazását. „Bratianu Vintila — írja a „Cuvantul“ — elindult a külföldi metropolisokba és Titulescu követi őt. Mint az már négy éve történik, minden esztendőben, a pénzügyminiszter előbb Royal-ba (Franciaország) utazik, az ő szokott kuráját végigcsinálni, hogy azután rátérjen az utazás igazi tárgyára: a külföldi kölcsönre. Titulescu hasonlóképpen alig egy hónapi munka után legálább is két hónapot igénybevevő utra indul. Lássuk most tehát: miről is van szó.

Miért látta abba Titulescu a kölcsöntárgyalásokat

Amint ismeretes, ama bizonyonyos nagy kültödi kölcsön megszerzését már többször is megpróbálták és mindannyiszor sikertelenül. Averescu tábornok kormánya idején Titulescunak sikerült Londonban meglehetősen jelentős kölcsönt lekötöni. Egyszerre azonban, Titulescu váratlanul abbahagyta a tárgyalásokat, amelyeket valamivel később Burileanu, a Nemzeti Bank kormányzója hiába kísérelt meg újra felvenni. Titulescu megvárta az Averescu-kormány bukását, hogy a kölcsönt a Bratianu-kormány számára kösse le. Bratianu Vintila most azért kíséri el a külügyminisztert Londonba, hogy a részleteiben kidolgozott kölcsönt végleg perfektuálják.

A külügyminiszter ideges

A dolgok azonban nem fognak oly simán lefolyni, mint ahogyan azt hinni lehetne. Akik Titulescut az utóbbi időben látták, azt mondják, hogy a külügyminiszter „ideges“ és „elégedetlen“. Titulescu már nem biztos többé abban, hogy ami a múltban sikerült neki a Cityben, azt most is megcsinálhatja, mert az általános helyzet azóta komplikálódott. A külföld nagyon jól van informálva és más szemmel nézi a dolgokat.

Egységes ellenzéki front felé

Míg a két miniszter a külföldön fáradozik, addig a pártok felfegyverkeznek az őszi nagy kampányra. A bukaresti lapok utóbb feltűnően sokat foglalkoznak az egységes ellenzéki front gondolatával és feltűnően keveset a liberális-nemzeti parasztpárti megegyezéssel, amelynek sánszait lényegesen kisebbitette a miniszterelnök ismert parlamenti beszéde. Viszont — az „Adeverul“ szerint — „a miniszterelnök azért nem mondott semmi feltűnőt, hogy tekintélyét ne esorbítsa a látszat, mintha ő meghajolna a nemzeti parasztpárt mindenhatósága előtt.“ Így került ismét előtérbe az egységes ellenzéki front eszméje. Az általános helyzetet élesen tükrözi az a cikk, amely erre vonatkozólag az „Adeverul“-ban látott napvilágot és amely a következőképpen hangzik:

Jorga ismét akcióba lépett

„A nyári szünet ellenére néhány igen fontos esemény történt az utóbbi napokban a politikai élet színterén. Így például Jorga pártja, amely a professor utasítása értelmében semmilyen tevékenységet nem fejtett ki az utóbbi időben, ismét akcióba lépett. A párt Tasca professor irányítása alatt ismét látogatást tett a „Neamul“ cím alatt a Jorga által a cenzura miatt beszüntetett „Neamul Romanesc“ helyett. Jorga maga is szükségesnek látta az események hatása alatt, hogy ismét aktivitásba lépjen.

Jorga arra az álláspontra helyezkedett, hogy legkésőbb egy hónapon belül feltétlenül ki kell alakítani az egységes ellenzéki frontot, tehát koncentrálni kell az összes ellenzéki erőket. „Fontos események történhetnek és az ország-ak más politikai erőre is számítania kell,

amely kifejezheti akarátát — mint a liberálisokéra, akik erősek — de népszerűtlenek“, mondja Jorga professor. Bratianu Jonel most azon fáradozik, hogy a nemzeti parasztpárttól elvonjon jobb elemeket és mellékelje a Lupulele csoporthoz, amely szükség esetén egy második kormányzópárttá léphetne elő. Es ebben meg kell akadályozni a liberálisok vezérét.

A néppárt beolvad a nemzeti parasztpártba

Ami a néppártot illeti, Averescu csoportjának helyzete tisztázódott az utóbbi hetekben. Meissner volt miniszter már be is iratkozott a nemzeti parasztpártba, a többiek: Petrovici,

Dori Popovici, Garoflid, Manoilescu — öbbizben folytattak megbeszélést Maniu Gyulával.

E megbeszélések alapján közvetlenül a tábornok hazatérése után végrehajtóbizottsági ülésen fogják elhatározni, hogy mindannyian beiratkoznak a nemzeti parasztpártba. Akadályt csupán Averescu személye képezett, aki ha esetleg nem fog visszavonulni végleg a közéletől, semmiesetre sem vehet részt a politikában. Hívei, hogy a tábornokot rekompenzálják, azt kérték a nemzeti parasztpárttól, hogy válasszák meg Averescut a nemzeti parasztpárt diszelnökének. Maniu azonban ezt a formulát kategórikusan visszautasította.

Az „Adeverul“ a történekből azt a konkluziót vonja le, hogy az összes ellenzéki pártok a nemzeti parasztpárt megerősítésében látják a helyzet megoldását és a közeli hetekben ebben az értelemben fognak megalakulni a pártközi relációk.

Felrobbant

a bukaresti 21. gyalogezred municióraktára

A kaszárnya őrségét letartóztatták

Bucuresti Bukarest, augusztus 8. (Rador). A 21. gyalogezred municiósmagazinjában vasárnap déli órákban robbanás történt. A raktár egyik felében legénység lakik, másik fele municióval van telve. A robbanás következtében tűz ütött ki, amelynek következtében egyik robbanás követte a másikat és az egész felraktározott munició elpusztult. Az őrséget letartóztatták és lefogtak egy magyar kőművest, aki a magazin közelében kőművesmunkát végzett a tűz kitörése előtt.

Nagy ünnepek között avatták fel a »béke hidját«, mely az Uniót Kanadával összeköti

Baldwin és Kellog békebeszéde

Buffalo, augusztus 8. Tegnap nagy ünnepség keretében avatták fel az a hidat, mely az Egyesült-Államok Buffalo nevű városát a kanadai Erie erőddelel összeköti. A hidat „békehidnak“ nevezték el. A megnyitó ünnepségen jelen volt a walesi herceg, Kellog amerikai külügyi államtitkár és Baldwin angol miniszterelnök.

Az ünnepségen Baldwin nagy beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy a hid annak jeléül áll helyén, hogy az Egyesült-Államok és Kanada között, miként az angol birodalom más népei között is, egy század év óta béke honol.

— Voltak problémák és lesznek problémák mondotta Baldwin, amelyeknek megoldásában eltérők lesznek a nézetek Amerika és Anglia között. Eppen a legutóbbi időben volt közöttünk rövid ideig nézeteltérés (ezzel a genfi lezserelési konferenciára célzott az angol miniszterelnök), de remélhetjük, hogy ez nem érinti a két hatalmas állam barátságát.

Kellog beszédében kiemelte, hogy a hid szimbóluma annak a sok érintkező pontnak, melyek hála Anglia és az Egyesült-Államok közötti rokonszenvenek és közös érdekeknek, rendületlenül fennállanak.

A szovjet

ujabb forradalmat készített elő Bécsben

Az osztrák rendőrség letartóztatta Szovjetország kereskedelmi missziójának egyik alkalmazóját

(Bécs, augusztus 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A döblingi rendőrség tegnap három kommunistát tartóztatott le, akiknek lakásán egy csomó levelet, jegyzéket és fegyvert találtak. Letartóztatott ezenkívül nyolc orosz diákleányt, akik kurir-szolgálatot végeztek Moszkva és Bécs között, végül letartóztatott Benst, Szovjetország bécsi kereskedelmi missziójának alkalmazóját. A házkutatásokból és nyomozásokból kiderült, hogy a letartóztatottak Bécsben újabb forradalmat készítettek elő.

A sztánai parasztek meg akarták lincselni az elfogott bánffyhungyadi haramiákat

Újabb gyilkosságok érültek ki Teles Dumitru beadvézeréről

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bánffyhungyadi haramiák ügyében dr. Bireescu királyi ügyész és Persescu Leonida vizsgálóbíró változatlan eréllyel folytatják a nyomozást. Mint azt már jelentettük, a csendőröknek sikerült elfogni a banda két vezérét: Pascalanu Gavrilu és Teles Dumitru többszörösen rovtomultu gonosztevőket. Az ügyész és a vizsgálóbíró tegnap délután ismét kintakztak Bánffyhungyadra, majd az elfogottakkal együtt Sztánára mentek át és a falu határában lévő malomban — ahol a rablók emlékezetes támadása történt —

rekonstruálták azt a véletlen gyilkosságot, amelynek egyik bandita esett áldozatául.

Míg a vizsgálat tartott, a környékről hatalmas tömeg verődött össze, amely fenyegető megatartást vett fel a rablókkal szemben. Sztána lakói

meg akarták lincselni a két bilincsbe kötött banditát.

és a jelenlévő csendőrijárnek csak nehezen sikerült a feldühödött tömeget lecsillapítani. A vizsgálat után a rablókat erős fedezet mellett bekisérték Kolozsvárra. Ma délelőtt Persescu vizsgálóbíró, majd dr. Bireescu ügyész hallgatta ki a haramiákat, akik azonban a terhükre rótt bűncselekmények nagy részéről hallani sem akarnak és mindent társaik terhére tolnak. Teles, midőn még a csendőrök hallgatták ki, bevallotta, hogy őt gyilkosságért körözi a brassói ügyészség is. Alig egy felévvel ezelőtt ugyanis a brassómegeyi Keresztes községben egy Vikás Flora nevű katonaszökevényvel együtt

meggyilkolta és kirabolta Szlavica gyárigazgató feleségét.

Ezt a vallomását azonban ma délelőtt Bireescu ügyész előtt visszavonta. Bireescu dr. erre telefonon érintkezésbe lépett a brassói ügyészséggel, ahonnan azt a választ kapta, hogy Telest csakugyan gyilkosságért körözik. Kéri fogvatartását. A rablókat holnap újabb kihallgatás alá veszik.

Hirdessen az Uj Keletben

Egy világreformátor

Az íróasztalom fölött függő kis héber naptár apró betűkkel jelzi, hogy a mai napon van Rabbi Móse Schwerdscharff, a „Toráth háámim“ (népek tana) szerzője halálának évfordulója. Csak nagyon kevesen ismerik ennek a csodálatos, furcsa embernek életét, aki új vallást alapított és az egész világot meg akarta váltani. Ruben Breinin „Achad Hagoálim“ (Egy a megváltók közül) címmel hosszabb és megható részletekben bővelkedő tanulmányt írt róla.

— Bejött egyszer a szobámba — írja Brainin — egy galíciai zsidó. Hosszu ruhát viselt, amely foszlányokban csüngött le testéről. Negyven év körüli lehetett, arca beesett, orra vékony és ajkai egy véreseppnek a nyoma sem volt látható. Egészen be volt görnyedve, mintha félt volt ezen a világon bármilyen kis helyet elfoglalni, nehogy — Isten ments — valakit megzavarjon. Mintha bocsánatot kért volna minden embertől létezéséért. Szemei kicsinyek voltak s valami exotikus fény csillogott bennük. Mikor szobámba lépett, halkán nevémet kérdezte. Székkel kinaltam meg. Néhány percig nézegetett félig lecsukott szemmel. Arca megnyuvást árult el, a szellemi nemesség vonásai szeltek rajta barázdát. Azután halkán, mintha félt volna a hangos szótól, kérdezte:

— Ön a berlini Bráinin?

— Igen.

— Kérni akartam öntől valamit... illetve semmit... ki tudja... hátha...

Látva, hogy az idegen habozik és nem talál kellő szavakat, hogy az akaratát kifejezze, egész barátságos arcot vágtam és megjegyeztem:

— A jelenlevő urak barátaim és hozzátartozóim, nincs mit szégyenkeznie előttük, adja elő ügyét egész nyugodtan.

— Ön talán tudna nekem — kezdett dadogni — talán akarna nekem egy szívességet tenni. Juttasson engem egy álláshoz... önnek az könnyen fog menni... mert hiszen...

— Állás? kérdeztem csodálkozva.

— Igen, igen... állást keresek Berlinben. Egy nekem való állást, amely erőmnek és képességeimnek megfelel, mert hiszen az ön szavára bizonyára hallgatni fognak...

— S milyen állást keres ön?

— Én keresek — kezdte erősebb hangon — egy halotttörri állást, illetve a zsidó halottakat akarom őrizni, az igazi halottakat, akik a temető halottasházában fekszenek a temetésig... Ennek az állásnak megfelelek... meg lesznek velem elégedve...

— Ki lesz megelégedve? a halottak? — kérdezte a társaság egyik tagja.

— Nem, az élők, a Chevra Kadisa gondnokai lesznek velem megelégedve — felelte jámboran.

— Miért választja éppen ezt az állást?

— Egyszerű a dolog, mert az igazat bevallva, más egyébhez nem vagyok alkalmas... Nem bírok egy európai nyelvet sem... Számolni sem tudok... A világi dolgokat illetőleg egy slemil vagyok. Ismerem ugyan a Talmudot és kommentárait, bizonyos jártassággal bírok a héber kutatók műveiben, jól ismerem Maimonidesz iskoláját, de az életben nem vagyok valami bölcs, ezt magam is tudom... — De miért jött Berlinbe ilyen ruhában s anélkül, hogy irni-olvasni tudna?

— Hiszen nem az élők között keresek én állást, hanem a halottak között s a halottakat meg tudom őrizni, alkalmas vagyok ehhez... Ha egy nagy kincsalmaz őrzésével bízta volna meg, akkor félt, hogy meglopják s én magam is félnék... És általában egy hasonló állást a világ minden kincséért sem vállalnék...

— Miért? — kérdezte a társaság egyik tagja.

— Mert nagyon sok a nyomorgó szegény ember a világon s hogyan tudnék egy kincstárt őrizni és egyidejűleg végignézni a szerencsétlenek nyomorát? Másféleképpen áll azonban a dolog a halott-őrzéssel... A halottakat nem fogják ellopni tőlem... Ott pihenni fognak koporsójukban és én mellettük ülve el fogok mélyedni egy könyvben...

Ezt a szerencsétlen embert, aki kimondottan halotttörri akart lenni Berlinben, Móse Schwerdscharffnak hívták és szerzője volt a „Toráth háámim“ című könyvnek, amely szenvedélyes vita tárgyát képezte a „Hitek és ezek új törekvései“ érdekében 1900-ban Párisban megtartott nemzetközi vallási kongresszuson.

Az azóta híressé vált könyv egy új vallást foglal magában a keresztény népek részére, egy vallást, amely megengedi nekik a disznóhús élvezését, a szombat nyugalmának megszegését stb., ezzel

szemben azonban megtiltja a testvérgyűlöletet, a vérontást, az áldatlan vetélykedést stb.

Az új vallás megalapítója céljával tüzte ki a kereszténységgel való megbékülést; nem bántja őt egyáltalán, ha a keresztények továbbra is a nazaréthi Megváltóban hisznek. A fő az, hogy Née fiainak hét parancsát megőrizzék.

Amikor Reuben Brainin megkérdezte ez új vallás megalapítójától, honnan fogják tudni a népek, mi van az új valláskönyvében megírva, hiszen az héber nyelven jelent meg, azt felelte gyermekies ártatlansággal: Én tényleg keresek egy embert, aki héber műveimet német nyelvre fordítaná, már ajánlatot is tettem dr. ... elfelejtettem a nevét.

A cionista végrehajtóbizottság jelentése a kongresszushoz a politikai helyzetről

Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. A cionista szervezet végrehajtóbizottsága a napokban hozta nyilvánosságra jelentését, amelyet a XV. világkongresszus elé fog terjeszteni a politikai helyzetről. A jelentés fontosabb részleteit alábbiakban közöljük:

„Az elmúlt két év alatt a londoni exekutive tartós érintkezést tartott fenn a Gyarmatügyi Hivatallal. A cionista világszervezet és a brit kormány közötti kapcsolatok teljesen kielégítőeknek mondhatók. A Gyarmatügyi Hivatal magatartása általában barátságos és előzékeny volt. Meg lehet állapítani, hogy a

Palesztinában megalkotandó zsidó nemzeti otthon problémája már kinőtt a politikai kontraerziák keretéből,

minthogy a zsidó ujjáépítés tényleges előrehaladása mindenfelé azt az elismerő tudatot keltette, hogy a zsidó nemzeti otthon fölépítésének ügyét most már végérvényesen a brit politika szerves alkotórészeként kell tekinteni.

Ebben az évben fogadta el a brit parlament a palesztinai és keletafrikai kölcsönök garanciájáról szóló törvényt, amely többek között gondoskodik négy és fél millió fontnyi kölcsön jótállásáról. Célja a kölcsönnek a kikötői építkezések költségeinek folyósítása, továbbá vizszafejtése azoknak az összegeknek, amelyeket a brit államkincstár előlegezett a palesztinai vasutak építésére és megtérítése azoknak a pénzeknek, amelyeket más brit kolóniák költségvetési többletéből adtak kölcsönképpen Palesztina állami középületeinek fölépítésére.

Palesztina fejlődéséről az alsó- és felsőházi viták során minden párt részéről kedvező hangok hallatszottak és több esetben kihangsúlyozták,

hogy a cionista szervezet és a hozzátartozó intéciók munkája nemcsak a zsidóságnak, hanem magának az országnak is nagy előnyére vált.

A kölcsönről szóló törvények érdekes passzusa az, amely utasítja a kormányt, hogy győződjék meg, vajjon a kölcsön közvetítésével megéjtett munkáknál „méltányos munkafeltételek“ mellett dolgoznak-e a munkások. Ezt a záradékot Wedgwood ezredes felszólalása alapján iktatták be és pedig különös tekintettel a zsidó munkások magasabb bérigényeire.

Az utolsó kongresszus óta befolyásos Palesztina-bizottság alakult Londonban, amelynek tagjai a Ház minden pártjából rekrutálódnak. Tagjai között látjuk Mr. Lloyd George és Mr. Ramsay Macdonald volt miniszterelnököket. A bizottság kezdeményezője Mr. Finburg, a konzervatív párt zsidó tagja, aki mint az angol cionista föderáció delegátusa vett részt a legutolsó cionista kongresszuson.

Nachum Szokolownak legutóbbi délafrikai látogatása alkalmával sikerült a cionista mozgalom érdekében a délafrikai unió kormányától igen fontos szimpátia-nyilatkozatot szerezni. 1927. júliusában Nachum Szokolow Dublinban járt és itt az ir szabadállam kormányához szerzett nagybecsű összeköttetést. Az ir állam tagja a brit államok közösségének a Népszövetségnek is.

Dr. Weizmann az Egyesült Államokban való tartózkodása idején, 1926 november elsején beszélgetést folytatott az elnökkel, Mr. Calvin Coolidgeval. Az elnök a palesztinai ujjáépítés haladása iránt nagy érdeklődést tanúsított és a munkateljesítések felett csodálkozásait fejezte ki.

Ó az a doktor, aki a zsidó államot alakítja meg. (Herzl Tivadarra gondolt.)

A Zohár könyvében egy mélyértelmű aforizmát találtam: „Váj lehon lebané nismáthin deozlin ártiláin“ (Jaj azon lelkeknek, akik meztelenül bohyonganak). Itt van előttünk egy ilyen meztelen lélek élettragédiája: az egyik oldalon egy kicsi, földhözragadt ember, egy ember, aki arra törekszik, hogy halotttör legyen Berlinben Reuben Brainin protekciója révén s a másik oldalon egy vallás megalapítója, egy ember, aki végigszenvedi a világ fájdalmát és az egész emberiség vérző lelkének üdvöt keres. „Mélyebb a lélek egy mélységes örvenynél“... Schön Dezső

Dr. Victor Jakobsohn odaadó és energikus munkája révén

megalakultak a cionizmus barátainak nemzsidókból álló társulatai, Franciaországban, Németországban és Magyarországon már működnek

és van rá remény, hogy hasonló szervezetek rövidesen Itáliában, Skandináviában és Hollandiában is létrejönnek. A cionista világszervezet genfi irodája dr. Victor Jakobsohn vezetésével folytatta munkáját. A Népszövetség fötitkárságának hozzájárulásával az iroda címét megváltoztatták és ezentúl ez a hivatalos címe: „A cionista szervezet állandó képvisellete a Népszövetség mellett.“

Az elmúlt két év alatt a Palesztina-mandátummal a Népszövetség állandó mandatórius bizottsága kétféleképpen foglalkozott. A legutóbbi bizottsági ülés 1926 július 8-ikán volt. Ezuttal a bizottság jelentésének általános részében megállapították, hogy Palesztinában a politikai helyzet javult. A jelentés külön megjegyzésekben hívja fel a kormányt, hogy a földmérések lezárását sürgesse, Palesztina fejlődése, elsősorban pedig a zsidó nemzeti otthon ujjáépítésére való tekintettel.

Feljegyzésre méltó, hogy a kormány, mialatt negatív álláspontot foglalt el a cionista világszervezet kisértő levelében érintett pontokkal szemben, később a valóságban jelentős lépéseket tett a cionista világszervezet által követelt irányban.

Igy nyert a héber iskoláknak az állami nevelésügyi költségvetésből juttatott szubvenció által a cionista követelés kedvező elintéztét.

Az exekutive jelentésének további része szól a Jewish Agency kibővítéséről, amit az Uj Kelet a közelmúltban is több cikkben és tudósításban ismertetett.

Columbia
Parlophon
Polidor
Poliphon
Syrena

tánc és művész gramofon lemezek

90.— Leitől kezdve

TRISKA-nál

CLUJ, STR. ŞAGUNA 14.

n a g y v á l a s z t é k b a n k a p h a t ó k !

Kedd, aug. 9. — csütörtök aug. 11-ig
„Egy szép asszony négy éjszakája“
Beregi Oszkárral, a világhírű drámai színésszel az OPERA-MOZGÓBAN.

Társaságba

is alig járhat az olyan ember, ki kellemtlen és csunya kéz, hónalj, vagy büzös lábizzadásban szenved. A Sudor nevű szer néhány nap alatt mindent megszüntet. 1 üveg ára 30 lej. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj.

Mit

(Bucuresti) let tudósítójám után az egyes szakasz életbeléptette

A

A rendele... kaszában eml... nemcsak akko... veket, ha a s... hanem ha az... elviszlik.

A bornagy... pezsgőgyá... teri enged

ellenőrző kész... üstben. A pé... stütséges eng... nisztérium vé... nisztérium ad

A pezsgőg... boit csak a p... sére lehet elat

A gázosít... megmarad... ügyi minis

ha pedig a bo... pénzügyminis... lenőrző készü... párlat ugyanaz... linka (rachiu).

A likörszer

A

A finomítá... állítására szol... a denaturált s

A sajtolt... megállapítható... lalkoznak, ne... továbbra is m

Borból sze

azzal a feltéte... ből a gyárt... minősítve.

A gyárak... vényben foglal... eladni. A telje... turált szeszt, a... parfömgýárak... tott szeszt kö... adni, de csak... dájának diszpo... rium engedély

Az italfogy... globális kontin... állapítja meg... rium fogja me... léptetésekor m... részére az italy... kontingensét.

Minden egy... sok közös

Pestic... ÖSSZ... STER

A FAM

Mit tartalmaz az új bortörvény

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszu és elkeseredett küzdelem után az ország bortermelői kivívták, hogy egyes szakaszok kivételével a kormány mégis életbeléptette a még Garoflid volt földmivelés-

ügyi miniszter által megszavazott bortörvényt. A törvény alkalmazására vonatkozólag Argetoianu miniszter rendeletet adott ki az életbeléptetett szakaszok helyes interpretálásáról.

A borítalok gyártása és a boreladás

A rendelet értelmében a törvény 20. szakaszában említett seprő és törköly szállításáról nemcsak akkor kell értesíteni a hivatalos szerveket, ha a szállítás más községben történik, hanem ha azt a termelési helyről bárhová is elviszik.

A bornagykereskedők, borraktárak és pezsgőgyárak csakis pénzügyminiszteri engedély alapján desztillálhatnak borseprőt

ellenőrző készülékekkel ellátott szisztematikus üstben. A pezsgő és pezsgőborok gyártásához szükséges engedélyeket a földmivelésügyi minisztérium véleményezése alapján a pénzügyminisztérium adja ki.

A pezsgőgyártásnál felhasználatlanul maradt bort csak a pénzügyminisztérium véleményezésére lehet eladni.

A gázosított borpezsgő gyártásánál megmaradt bort csakis a földmivelésügyi minisztérium engedélyével lehet eladni,

ha pedig a bort lepárolni akarják, ez csak a pénzügyminisztérium engedélye alapján és ellenőrző készülékkel ellátott üsttel szabad. A párlat ugyanazt az illetéket fizeti, mint a pálinka (rachiu).

A likőrszerű borok gyártásához a földmive-

lésügyi minisztérium véleményezése alapján a pénzügyminisztérium ad engedélyt.

A rum- és gyümölcspálinkák

A rum gyártásánál a törvény a legszélesebb keretek között előnyben részesíti azokat a gyárakat, amelyek borból készült szeszt használnak nyersanyagként.

A gyümölcsből párolt szeszitalok, likőrök, rumok és ipari pálinkák gyártására és forgalombahozatalára a pénzügyminisztérium ad engedélyt.

Likőrszerű borok gyártása nincs megengedve olyan helységben, ahol gyümölcspálinkát, konyakot és hasonló szeszitalokat állítanak elő.

A 38. szakasz kimondja, hogy a likőr és rum gyártásához szükséges ipari szesz kontingensét a pénzügyminisztérium állapítja meg a földmivelésügyi minisztérium véleményezése alapján. Ami az erre a célra leadott ipari szesz árat illeti,

ez az ár azonos a borból előállított szesz árával, amelyet negyedévenként egy pénzügyminiszteri bizottság állapít meg

a 20 százalékos ad valorem-adó kalkulálása szempontjából.

A 39. paragrafus saerint a fogyasztási célokra gyártott ipari pálinkák maximális erőssége 30 fok. Ezeket a szeszitalokat a kerületi raktárnál fogják előkészíteni.

A szesztermelés kontingentálása, a szeszszindikátus

A finomítási kötelezettség csakis italok előállítására szolgáló szeszre vonatkozik, nem pedig a denaturált szeszre is.

A sajtolt élesztőgyárak mindaddig, amíg megállapíthatóan csakis élesztőgyártással foglalkoznak, nem pedig szesztermeléssel is, továbbra is működési engedélyt kaphatnak.

Borból szeszt előállítani ipari szeszgyárakban is lehet,

azzal a feltétellel, hogy az adózás szempontjából a gyártmány gabonaszesznek legyen minősítve.

A gyárak által termelt szeszt csakis a törvényben foglalt kerületi raktárak útján lehet eladni. A teljesen, vagy speciális módon denaturált szeszt, vagy pedig az ecetgyárak és parfümgyárak részére denaturálás végett szállított szeszt közvetlenül a gyárból is el lehet adni, de csakis a szeszszindikátus eladási iródjának diszpozíciójára és a pénzügyminisztérium engedélyével.

Az italfogyasztási célokra szolgáló szesz évi globális kontingensét a pénzügyminisztérium állapítja meg. Ugyancsak a pénzügyminisztérium fogja megállapítani a jelen törvény életbeléptetésekor működési engedéllyel bíró gyárak részére az italgártáshoz szükséges szesz eladási kontingensét.

Minden egyes gyár kvótáját a gyárosok közös megegyezéssel fogják meg-

állapítani, még pedig ezen rendelet keltétől számított egy hónapon belül.

Ha nem tudnak megegyezésre jutni, a pénzügyminisztérium fog döntőbíróként fellépni. Amennyiben a meg nem egyezés egy nagyobb gyárosoprotot érdekel, a minisztérium bizottságot fog kiküldeni, amely mindegyik gyár kontingensét megállapítja.

Azok a gyárak, amelyek nem lépnek be a szeszszindikátusba, nem kapnak részt a szeszkontingensből.

A kontingentálás csakis az italgártáshoz szükséges szeszre vonatkozik, vagyis az export-szesz és az iparilag felhasznált szesz nincs benne a kontingensben. A szesz eladása a szindikátus útján történik.

Szesztermeléssel csakis a szindikátus által kijelölt gyárak foglalkozhatnak.

Az italkészítésre szánt ipari szeszt csak ilatosítva és higitva szabad forgalomba hozni, míg az ipari célokra szolgáló szeszt denaturált állapotban. A szesz denaturálása a gyáraknál történik. A szeszgyártáshoz és parfümgyártáshoz használt szeszt, amennyiben 2500 liternél nagyobb kvantumról van szó, a rendeltetési gyáraknál denaturálják, a pénzügyi szervek jelenlétében.

Végül a rendelet a törvény 82. szakaszánál megjegyzi, hogy a törvény életbeléptetésekor az összes italmérésekben található szeszt, ha négy hónapon belül nem adják el, a pénzügyi közegek jelenlétében aromatizálni és felhigitani kell.

Pesti cégünk útján sikerült előnyös kötést szerezni és ezáltal az

Összes világmárkás zongorákat

leszállított engros árban árusítom.

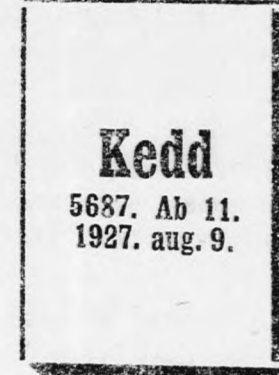
STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,

Bulev. Reg. Ferd. 14.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Erő.
Feladós szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Avatták az új zsidó temetőt

Bäumel Sámuel temetése

Néhány hét óta a kolozsvári kongresszusi zsidó hitközség új sírkeretet kapott fönt a Tordai ut magasságain, az ortodox temető és a szikratávíró párnái közelségében. Ezt az új temetőt hétfőn délután hat órakor avatták. Azzal, hogy egy drága öreg urat, Bäumel Sámuel nyugalmazott vasuti főfelügyelőt engedték le az első sírba.

Drága öreg ur volt: ennek a városnak a patinás szépségéhez illő. Ahogy naponta apró unokáival a nagy téren végigsétált és a kirakatok és a régi épületek előtt halkán magyarázgatott a csöppségeknek, ahogy ártatlan vitaközösségeit hallgatta és ahogy döntött a gyermekek problémáiban, ahogy hozzáimultak az apró ivadékok és ahogy ő maga följük borult, a jövőnek és multnak ez a megindító ölelése egy darab poézis volt.

És vasárnap óta, amióta Bäumel Sámuel nobilis lelke eltávozott törékeny földi hátyeléből, ez a poézis megszünt. Délig még jól érezte magát, pontos időre hazajött, leült a diványra és újságolvasásba fogott. Egy óraker hirtelen rosszul lett, az aorta-tágulásban szenvedő hetvenegy éves férfi erei megpattantak és egy óra után — minden gyöngéd családi ápolás és orvosi segítségnyújtás hiábavaló volt — Bäumel Sámuel megtért őseihez.

A medgyesi zsidó pap fia volt. Fivére: dr. Bäumel Adolf a csehországi Egerben hatósági főorvos, hugai — közöttük Bäumel Fanny, írónő — tanítónő. És gyászolják özvegye és egyetlen gyermeke, lelki emelkedettségben és disztináltásban méltó sarja: dr. Sebestyén Józsefné. Délután hat óraker temették a gyászházba, ahol dr. Eisler Mátyás főrabbi nagy közönség előtt beszuztatta, dicsérve benne a zsidó jóságot és szeretetet, ami nem mulandó. Csak azt temették benne, ami földi volt.

Az új temetőt Bäumel Sámuellel avatták. Röggök hullottak arra, ami benne földi volt, de a szeretet, ami a lényét alkotta, élő erőként fog élni mindazokban, akik ennek a finom, halk urnak a közelségében éltek.

— Északamerikának politikai okokból nem kell a méterrendszer. Newyorkból jelentik: Néhány év óta erős mozgalom van az egész világon, mely arra irányul, hogy a méterrendszert, mint egyedül érvényes mértékegységet, vezessék be az összes országokban. Még az angolok is, akik pedig olyan mereven ragaszkodnak a tradíciókhoz, hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy ők is mielőbb bevezessék a mértékegységet. De az új mértékegység bevezetésére irányuló törekvéseket nagymértékben visszavetette bizonyos északamerikai körök ellentállása. Itt néhány nagyiparos élénk agitációval rá próbálja venni Délamerikát, hogy vegyék át az Északamerikai Egyesült-Államokban használatos mérték- és súlyrendszert. Ezáltal, mint ők mondják, a Monroe doktrína a mérték- és súlyegység terén is uralomra jutna. Így meg lehetne teremteni a gazdasági élet panamerikai egységét. A délamerikai államoknak nem kéne semmi mást tenniük a terv megvalósítására, mint az amerikai mértékek elnevezéseit spanyolra átfordítani. Egyelőre azonban még kétséges, hogy Délamerika milyen álláspontot fog elfoglalni az erőteljes északamerikai propagandával szemben.

A **FAMILIA** kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

SPORT

A Kinizsi lett Románia bajnokcsapata

Aradról telefonálják: Hétfőn játszották le a Kinizsi és a brassói Coltea csapatai a megismételt bajnoki döntőt, amelyet hatalmas küzdelem után csak a kétszer tizenötperenyi meghosszabbítás második félidejében rugott góllal a Kinizsi nyert meg 4:3 (2:2, 3:3, 3:3) arányban, Wetzter (2), Tänzer és Teleki, illetve Auer II. és Csányi a góllövők.

Arad. Kinizsi—Coltea 2:2 (0:0). Országos bajnoki döntő. Bíró: Vatianu Titus. Az első mérkőzés vasárnap délután került eldöntésre és általános meglepetésre, várakozás ellenére, eldöntetlenül végződött. A rendkívül izgalmas mérkőzés során a Kinizsi kétszer szerezte meg a vezetést, de a Colteának sikerült mindannyiszor egyenlíteni. Az eldöntetlen eredmény főleg annak tulajdonítható, hogy a Kinizsiből Tänzer I. és Teszler, akik katonai szolgálatot teljesítenek, nem tudtak résztvenni a mérkőzésen. Ezzel szemben a Coltea nagy lelkesedéssel fektet be a játékba és sikerült ezt eldöntetlenre vinni. Az első félidőben a Kinizsi csatársa gyakran vezélyeztetni Kiss kapuját, de a kiváló kapus bravurosan ment minden helyzetben. A második félidő Kinizsi fölényel indul. A 18. percben Adamovits faultolja Wetzert, mire a megítélt szabadrúgást 18 méterről Vogl menthetetlenül a kapu felső sarkába lövi. (1:0). A 10. percben Steiner I. büntetőterületen belül kézzel érinti a labdát. A megítélt tizenegyeset Auer II. rendeltetési helyére küldi. (1:1). Most már a Kinizsi nyomul fel. Vigh labdájára Matekhez kerül, aki ezt a kapuba küldi. (2:1). Négy percel a meccs lefújása előtt Törökhez kerül a labda, aki lefut vele, de tizenhatoson belül elesik. A bíró tizenegyeset diktál és Auer II. újra védhetetlenül belövi. (2:2). A szabályok értelmében a mérkőzést meg kellett volna hosszabbítani, azonban mivel a játékot későn kezdődött, a sötétség beállta miatt a megismételt meccset csak hétfő délután játszották le.

A KAC uszóversenye. Vasárnap délelőtt népes mezőnyök mellett került lebonyolításra a KAC uszóversenye, amely a következő eredményekkel zárult:

50 m.-es gyermek melluszás. 1. Holstein Haggibbor 43.8 mp. 2. Singer Haggibbor 45.4 mp. (17 induló).

100 m.-es ifjúsági melluszás. 1. Török II. KAC 1 perc 39 mp.

200 m.-es szenior melluszás. 1. Asztalos KAC 3 perc 34.6 mp.

100 m.-es ifjúsági hátuszás. 1. Szűcs I. NTK 1 perc 35.4 mp.

50 m.-es leánygyermek melluszás. 1. Ujhelyi Irén KAC 50 mp.

50 m.-es ifjúsági gyorsuszás. 1. Mokus NSE 35.3 mp.

100 m.-es gyorsuszás (Pusztafi Jenő-émlékezőverseny). 1. Felicides II. NSE 1 perc 17.4 mp.

100 m.-es szenior hátuszás. 1. Schönberger NSE 1 perc 28 mp. Országos rekord!

100 m.-es női gyorsuszás. 1. Erdős Márta KAC 1 perc 44.8 mp. Országos rekord! 2. Hech Éva Haggibbor.

3x50 m.-es gyermek vegyesstaféta. 1. Haggibbor A) 2 perc 20 mp.

400 m.-es uszás. 1. Horatsék HTV 6 p 33 mp.

100 m.-es női melluszás. 1. Genersich Ilus KAC 1 perc 54.6 mp. Országos rekord! 2. Horványi Sári NSE 1 perc 56.9 mp. 3. Kende Lili Haggibbor.

50 m. gyermek gyorsuszás. 1. Holstein Haggibbor 40 mp. 2. Singer Haggibbor.

3x500 m.-es ifj. vegyesstaféta. 1. NSE 1 perc 57.2 mp.

3x10 m.-es vegyes szenior staféta. 1. NSE 4 perc 31.6 mp. 2. Haggibbor 4 perc 41 mp. 3. KAC.

3x50 m.-es női vegyesstaféta. 1. KAC 2 perc 30 mp. Országos rekord! 2. Haggibbor 2 perc 38.2 mp.

1500 m.-es uszás. 1. Bánya René KAC (Generisch KAC feladata).

Vízipóló. NSE—Kolozsvar komb. 3:2 (0:2) bíró Sebocanu. Góllövők: Felicides II. (2), Vicsay, Orosz KAC és Tassy KAC.

Vízipóló: Haggibbor—KAC 2:0. Bíró Konecz Rudolf.

Hirdessen az Új Keletben

— A Haggibbor vasárnapi táncos kerti ünnepélye. Az ünnepélyrendező bizottságnak figyelmét az a szempont sem kerülte el, hogy szórakozás közben a közönség kedvére ehessen és ihasson is a kerti ünnepély alatt. Szakácsművészeti kiállításnak is be fog illeni az a pazar hideg büffé, melyet a város legelőkelőbb családjai fognak ez alkalomra összeállítani. Gondoskodtak arról is, hogy az Ujságíró Klub híres konyháján meleg vacsorát is kaphasson a közönség. Nagyszerű hűsítő italok, frissen csapolt poharas sör, bor, pezsgő, fagyalt lesz fel szolgálva. A jókedv biztosítására szolgál a rendezőségnek az az intézkedése, hogy egy üveg pezsgő árát 200 lejben állapította meg és hasonló árat szabott az egyéb enni- és innivalóknak is. Kedvezőtlen idő esetén az Ujságíró Klub elegáns helyiségeiben kerül az ünnepély lebonyolításra.

— Eljegyzés. Sámuel Rózsika Cluj és Rosenfeld Jenő Babeni jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Cimadományozás. Temesvárról jelentik: Egy 36 év óta fennálló vállalatnak, a Gea-Krayer Gyógyárnagykereskedések és Gyógyipari Rt. Timisoara-nak legfelsőbb helyről az udvari szállítói cím adományoztatott. A kitüntetett cég véro-sunkban is általánosan ismert, minthogy jól bevezetett készítményeit (Koprol, sir-malt), valamint az általa képviselt külföldi gyógyszer-speciálisokat (Arnea stb.) és kozmetika-cikketeket (Khasana, Bourjois, Johann Maria Farina) nálunk is nagymértékben fogyasztja a közönség.

— Ma este lesz Virág Lajos dalestélye. Ma, kedden, augusztus 9-én este tartja Virág Lajos, a kolozsvári Magyar Színház egykori kiváló baritonistája dalestélyét a Farkas-uccai katolikus gimnázium dísztermében. A műsoron Schubert, Leoncavallo, Grieg, Sceletti, Offerbach, Gretschaninow és Reinitz szerepelnek. „Páris az én Bakonyom“, „Léda a hajón“, „Héjjanász az avaron“ című Ady-dalokat fogja a művész előadni. A dalest íránt Kolozsvar társadalmában élénk érdeklődés nyilvánul meg. Az előadás kezdete pontban este 9 órakor.

Ön lehangolt és rosszkedvű, mert aranyere sokat kellemetlenkedik. Használjon HAEMORSANT, meggyógyul és lelki egyensúlya újra helyreáll.

* A „Papagályok könyve“. Az arabok híres ezeregy éjszaka meséihez hasonlóan a törököknek is megvan a maguk gyönyörű mesegyűjteménye, a „Papagályok könyve“, amelyben ez a széptollu csacska madár csodálatos történeteket mond el, azzal a minduntalan visszatérő tanulsággal, hogy a nő őrizkedjék attól, hogy Éva bűnébe essék. „Egy szép asszony négy éjszakája“, az új film, amely kedd, aug. 9-től kezdődőleg az Opera Mozgóban látható, szintén egy ilyen török mese, amelyben Berégi Oszkár a világhírű művész játssza a főszerepet.

— Bécsben megismétlődött az Arcos- eset? Bécsből jelentik: Az „Arbeiterzeitung“ az első oldalán közli azt a hírt, hogy a londoni Arcos- eset Bécsben is megismétlődött. Egy magasrangú rendőrtisztviselő jelent meg a két bécsi osztrák-orosz kereskedelmi vállalat, a Rapao és a Rusawstorg helyiségeiben, ott, felsőbb parancsra hivatkozva, felszólította a cégfőnököket, hogy mutassák meg a külföldi állampolgárságu munkásaik névjegyzékét. A felszólításnak mindkét helyen eleget tettek, mire a rendőrtisztviselőeltávozott. Az „Arbeiterzeitung“ cikke további részében heves támadást intéz emiatt Schober rendőr-főnök és a kormány ellen. Beavatott helyről szerzett értesítés szerint azonban az „Arbeiterzeitung“ cikke nem minden részében helytálló. Kiderült ugyanis, hogy a rendőrtiszt nem a rendőrség megbízásából, hanem a bevándorlási hivatal megbízásából járt el, amihez az osztrák törvények értelmében joga volt.

„ACME“ fűzőgép

a legtökéletesebb, irodákban, kereskedőknek nélkülözhetetlen. Egyetlen fűzőgép, mely tartós

Kapható:

OFFICE EQUIPMENT COMPANY, ORADIA

A verseny statisztikája

	I.	II.	II.	pontszám
	hely			
1. KAC	7	3	5	94
2. NSE NAggyvárad	5	3	4	38
3. Haggibbor	3	5	2	32
4. NTK Nagyenyed	1	2	1	12
5. MSE	—	3	1	10

Szerkesztői üzenetek

Kéziratokat nem adunk vissza és nem őrünk meg. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélbeli válasz csak megfelelő bélyeg ellenében.

F. Károly, Panlesti. Bernstein Herman ismert newyorki zsidó publicista pöre Ford ellen, teljesen független a Sapiro Ford pörtől, habár a két pör ugyanazon kampányból kifolyólag keletkezett, amelyet a letört amerikai automobilkirály indított volt lapjaiban. A hírhedt „Dearborne Independent“ című újságban Ford két évvel ezelőtt azt írta Bernstein-ről, hogy a párisi béketárgyalásoknál a zsidók nemzetközi „titkos“ szervezetének érdekében a világ kárára fejtette ki működését, mint Wilson elnök meghitt barátja. Most, hogy Ford bűnbánást mutat, Bernstein visszavonta ellene a 100 ezer dolláros kártérítési pert, miután Ford megígérte, hogy az inkriminált cikket tartalmazó lappéldányokat lehetőleg megsemmisíti és az eddigi felmerült perköltiségeket megtéríti.

F. I. Ajud. Tavaly előtt a kolozsvári Tarbut maturaansainak vizsgáit ünnepnapra tűzték ki, a különböző intervenciók eredményeképpen azonban a vizsgákat más napra tették át. Tessék ebben az ügyben a hitközség útján az illetékes tanügyi hatóságnál eljárni.

Zalau 1. A jasií egyetem nem küldött üdvözlőtáviratot a jeruzsálemi héber egyetem felavatásakor, tehát azt nem is írhatta alá sem antiszemita, sem pedig filoszemita professzor.

R. Fülöp, Fogaras. A kérdezett miniszteri rendelet számát az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál tudhatja meg. Ettől függetlenül az adóhivatalnak nincs igaza és ha a törvény téves magyarázata alapján Önt mégis kötelezik a forgalmi adó fizetésére, tessék a pénzügyigazgatósághoz fordulni jogorvoslásért. A kisparások forgalmi adóját a tavaly bevallott jövedelem alapján állapítják meg.

H. Sándor, Margitta. A törvény mindazokat a kereskedőket kötelezi a napló és leltár vezetésére, akiknek nincs rendes könyvvitelük.

S. Lajos, Munkács. Paneth Philipp jelenleg Alba-Julian (Gyulafehérváron) tartózkodik.

„Din Thóra.“ Senkit sem lehet arra kényszeríteni, hogy Din-tóra elé álljon. A rabbinak valóban nem áll módjában semmilyen retorziót alkalmazni, mert erre nincs törvényes jogalapja. Magának a hitközségnek azonban joga van elegendő indokok alapján valakit a tagjai sorából kizárni.

Előfizető, Sighet. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Előfizető, Marghita. Tessék részletesebben megírni, miről van szó. Nem értjük, hogy az adófőnök miből és milyen címen követeli Öntől, hogy apja vagyonából bizonyos százalékot fizessen a hadmentességi adón kívül.

L. G., Cluj. Tessék a berlini hitközség címén írni az Oppenheimer-rabbiszemináriumnak.

Dunakeringő. A postai értéktárgyakért a hivatalosan megállapított árnál nagyobb összeget venni, a büntetőtörvénykönyvbe ítköző cselekmény. Tessék az illető ellen feljelentést tenni a postaigazgatóságnál.

I. előfizető. Sorsolásokot újabban csakis jótékony célra engedélyeznek, leginkább ilyen intézmények részére. Magánosok csak nagyon kivételes esetben kaphatnak engedélyt. A kérvényt a prefekturához kell benyújtani, de a belügyminiszteriumnak címezve. Az adó nagysága a kisorsolt tárgy értéke, a kibocsátott sorsjegyek száma és ára szerint változik.

Zsák és ponyva

eladás és letételezés.

Kárpitos kellékek, zsinetek, kertiernyők, szalmazsákok

Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910

Uj főreske

(Bucur)
Kelet tudó
marák ors
mal készü
Mindeneke
ujabb mó
minthogy
különösen
meket a k
az ipari sz
A kam
már
javában

A parli
párhuzam
kodifikálás
a keresked
és vezetés
reskedelmi
cégjegyzők
általános
vétel, rep
váltó és a

Októbr
az adóhá
elrendelte,
október else
számítását.
kamatokkal
az évre nem
után befizet
kamatot szá

Öt ara
portált g
közölte alar
dugó és m
aranylejb
kell alkalm
országból,
Romániának
tettel arra,
nem szere
forgalmi és
a korpa ér

Denatt
adót fizet
sére a pénz

Egyesült
felzálog

Devizá

Zürich .
Newyork
London .
Páris . . .
Milano . . .
Prága . . .
Budapest
Belgrád .
Bukarest
Varsó . . .
Bécs . . .
Berlin .

Száz

borc

„UNI

Közgazdaság

Uj tőzsdelörvényt, védjegytörvényt és a kereskedelmi jog egységesítését készíti elő a kamarák országos szövetsége

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége nagyarányu programmal készül a parlament őszi ülészaka elé lépni. Mindenekelőtt a forgalmi és luxusadótvörvény újabb módosítását szeretné a szövetség elérni, minthogy ezen a téren még mindig sok a panasz, különösen ipari körökben. A különböző sérelmeket a kereskedelmi és iparkamarákon kívül az ipari szervezetek most állítják össze.

A kamarák szövetségének jogügyi osztálya már

javában dolgozik a kereskedelmi törvény egységesítésén.

A parlament törvényelőkészítő bizottságával párhuzamosan a következő alapvető fejezetek kodifikálásán dolgozik: a kereskedelmi ügyletek, a kereskedőkről, a kereskedelmi könyvek alakja és vezetése, a cégbejegyzések és védjegyek, kereskedelmi cégek, kereskedelmi könyvvitel, a cégjegyzőkről és kereskedelmi megbizottakról, általános kereskedelmi kötelezettségek, adásvétel, report, a kötelezettségek rendezése, a váltó és a csekk. Jelenleg a kereskedelmi vál-

latokra vonatkozó szakaszon dolgozik a szövetség, majd a csődügyekre kerül a sor.

A legutóbbi közgyűlés határozata értelmében a kamarák szövetsége megkezdte a tőzsdetörvény reformjához szükséges anyag összeállítását. Az értéktőzsdék reorganizálásáról szóló törvényjavaslat már készen van. Ez

a javaslat a külföldi tőzsdék, valamint az ország különböző részeiben már létező tőzsdék szervezeteinek összeegyeztetésén alapul.

Ugyancsak elkészült már az árutőzsdék felállításáról szóló törvény módosítása. Ebben a kérdésben figyelembe vették a kereskedelmi és iparkamarák javaslatait és észrevételeit is.

A fenti program kiegészítéseképpen, a kamarák szövetsége még egy törvényjavaslatot készít elő és pedig az ipari tulajdonjog védelméről. Ebben a kérdésben igen értékes anyagot gyűjtött össze a szövetség egy a belföldi törvények, valamint a nemzetközi konvenciók alapján, amelyek a kereskedelmi és ipari védjegyekre, a szabadalmakra, modellekre és rajzokra, kereskedelmi elnevezésekre és a tisztességtelen verseny megszüntetésére vonatkoznak.

Október elsejétől kamatot kell fizetni az adóhátralékok után. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a jelen évre kivetett adók után október elsejével kezdjék meg a késedelmi kamat számítását. A régebbi adótartozások, ha a felgyűlt kamatokkal együtt október elsejéig kifizetik, erre az évre nem fizetnek kamatot. Az október elseje után befizetett adónál az egész évre járó hivatalos kamatot számítják fel.

Öt aranylej a vámja a bárhonnán importált parafának. A fővámvezérgazgatóság közölte alantás szerveivel, hogy a táblák, lapok, dugók és más formában importált parafánál az öt aranylejt megállapított kedvezményes vámtarifát kell alkalmazni akkor is, ha az áru nem Spanyolországból, hanem más országból érkezik, amellyel Romániának kereskedelmi szerződése van. — Tekintettel arra, hogy az abrakvaló és a szekfűszeg nem szerepel a vámtarifához mellékelt egységes forgalmi és luxusadó-tarifában, ezeknek az értékét a korpa értékével kell egyenlőnek venni.

Denaturált szesz után nem kell luxusadót fizetni. Az UGIR többrendbeli sérelmezésére a pénzügyminisztérium a következő utasítást

küldötte szét a pénzügyigazgatóságoknak: Mint-hogy a denaturált szesz nem esik 20 százalékos ad valorem-adó alá, nem fizethető utána 15 százalékos luxusadó sem, hanem csak 2 százalékos forgalmi adó az egységes tarifa alapján. A tartányokba zárt sűrített oxigén forgalmi adóját úgy kell megállapítani, hogy a töltött tartány súlyából le kell számítani 70 százalékot és csak a fennmaradó 30 százalék után kell 2 százalékos forgalmi adót fizetni.

Hornyolt és hódfarku cserepet

legjutányosabb árban promt szállítási ajánl

Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt. Cluj, Piața Unirii 20

Tőzsde

Egyoldalú árukinálat mellett a piac további jejjavulásra spekulál.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3100—3105	—	—	—	3130	11037	1368	651	1928
Newyork ..	160 ¹ / ₄ —16075	51888	51887	2552	162	57250	70990	3375	—
London	781—782	2521 ¹ / ₂	2521 ¹ / ₂	—	788	2782	34495	16412	48606
Páris	640—645	2033	2032 ¹ / ₂	—	637	2242 ¹ / ₂	278175	13240	39187
Milano	890—895	2823 ¹ / ₂	2825	13870	884	3117 ¹ / ₂	3865	18387	544 ¹ / ₂
Prága	476—476	1539	1539	—	482	1696 ¹ / ₄	210337	—	—
Budapest ..	2805—2810	90 ¹ / ₂	9055	—	29	—	12388	589 ³ / ₄	—
Belgrád	—	913	913	—	—	1007 ¹ / ₂	124875	5946	—
Bukarest ..	—	321	321	1585	—	356	440 ¹ / ₄	21	—
Varsó	—	58	58	—	—	6400	7927	37762	—
Bécs	2265—2270	7306	7305	—	2290	8060	—	47587	—
Berlin	3825—3835	12345	12342	—	3870	13622	16883	80275	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 321, Páris 1585, Budapest 356, Bécs 440¹/₄, Prága 21.

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

UNICUM

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acéláruk
felülmulhatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

Jó hírű falusi malom

megfelelő helyiséggel rendelkező, kaucióképes

Ísztbizományosokat keres

Timisoarán, a bányavárosokban és Erdély egyéb kereskedelmi központjaiban. Részletes ajánlatokat „Versenyképes“ jellegű Fehér Olga hirdetési irodája továbbít. — Timisoara, Str. Miron Costin 5.

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

Lábizzadás és a nagy hőségtől származó lábfájás és kellemetlen égési fájdalom ellen Pedisan lábsó a legbiztosabban segít

Gyermekének

könyvet vegyen vizsgáljandóul. 10 zsidótárgy könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gólusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olcsó könyvcsoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltés.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

A Kadima-nyomda

csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 9-77

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:

Az olcsó könyvesoportba tartoznak:

- Szabó Imre:** Zsidó Almanachja (1927)
Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok
Dosztojevszkij: A főinquisitor, regény
Perutz: 9 és 9
Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban
Blicher Clausen: Heine Inga, regény
Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény
Schopenhauer: A szerelem metafizikája
Zoltán Sándor: Örvény, dráma
Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.

A szennzációs könyvsorozat a — portóköltésén kívül — **százhusz lej.** Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvosztályában (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhöz küldjük.

Csuz, reuma, kőszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és Keszér ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

A jövő évi bérlet. Szerda estig tartja fenn a színházi iroda a tavalyi bérlet helyeit. A terminust nem lehet meghosszabbítani, mert olyan nagy számban jelentkeztek az új bérletigénylők, akiknek tavaly nem volt bérletük, hogy az ő óhajukat sem lehet tovább függőben tartani. Így tehát csütörtök reggeltől kezdődően a régi bérlet le nem foglalt helyeit is az új jelentkezők rendelkezésére fogja bocsátani a titkári iroda. Ujlag ismétljük: **A bérleterendszer megváltozott.** Tavaly csak háromfél bérlet volt: Premier, A. és B. bérlet. A jövő évadban négyféle bérlet lesz: 1. Premier, 2. A., 3. B. és 4. C-bérlet. — Tavaly minden bérlet 70 előadást kapott az évad folyamán a jövő évadban minden bérlet csak 40 előadást kapsz így azok is, akiknek nem volt ráérő idejük, hogy 10 estéjük a színháznak áldozzák, bátran bérlethetnek, mert csak 40 estéjük fogja a színház lefoglalni. Természetes, hogy ebben az arányban olcsóbbodtak is a bérlet helyek árai. — A jövő évadban minden bérletes előadás pont félkilenc órakor fog kezdődni. Rendkívüli időben tartandó előadásokat bérlet bennem fognak adni. Minden bérlet csak egyszerű fogapni egy-egy darabot az évad folyamán. Bérletni naponként lehet a titkári irodában délelőtt 9-től 1-ig és este 6-tól 8-ig.

Uj tagok. Jeleztük már, hogy azok helyett, akik a színházon kívül álló okok folytán megválnak a színház kötelékéből, az igazgatóság már szerződtette: Kolbay Ildikót (aki három éven át volt dédelgetett primadonnája Kolozsvárnak) Farkas Lilyt (aki a Szibill-ben igen nagy és megérdemelt sikert aratott), Mende Klárit (a nagyváradiak rajongásig szeretett szubrettprimadonnáját), Fenyves Sándort (a legdaliásabb s legszebb hangu magyar operette bonviván-színészt). Visszaszerződtette továbbá az igazgatóság Réthely Ödönt is. A Forgács Sándor szerepkörét is nagyon szerencsés választással sikerült betölteni: Darvas Ernő jön a helyébe. Nehány érdekes szerződtetési tárgyalás még most folyik.

Siessen megnézni az „Ideal“

kalapszalonn kirakatát
talán Önnek is jut egy
 a most érkezett Bécsi modellekből.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Intelligens zsidó fiatal-ember lakótársat keres különbejárattal szobához a belvárosban. Cim a kiadóban.

Különbejárattal, féregmentes, szépen butorozott szoba belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

Házvezetőnő (komoly és lelkiismeretes) azonnal alkalmazást nyerhet dévai zsidó családnál. Részletes ajánlatok a kiadóban megtehető címre küldendők.

Masamódnó, ki önállóan dolgozik, állást keres azonnalra. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 2976

Szerény intelligens zsidó leány gyermekgondozást, vagy kóser háztartás vezetését vállalja. Cim a kiadóban. 2960

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola

Tacâmul

ezüsttáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

A város centrumához közel (villasorban), több mint egy holdas nemességű műveltséggel levő gyümölcsös, villany és vízvezetékkel ellátva, jutányos áron eladó. Értekezni lehet Csernáthnál, Nagyszamosucca 12.

Két ágymatrac, egy szalon, majdnem új, elköltözés miatt sűrűen eladó. Regele Ferdinand 127.

Sajtkészítők figyelmébe

A legkínzóbb sajt a schweizeri tejjel készült. — Hatásos, nem romlandó készítmény. **Egger & Co R.-T.** vegyészeti gyár, Cluj

Cukorkauzetnek, vagy hasonló célnak helyiség kiadó. Cim a kiadóban.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel,** Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 881.

Pályázat

A targu-muresi (marosvásárhelyi) zsidó hitközség az 1927. szept. 1-én elfoglalandó **שוחט ודורק בעל תפלה ובעל קורא** állásra pályázatot hirdet.

Szigoruan vallásos, jóhangu előimádkozók, kitünőtóraolvasók, akik három tekintélyes orth. rabbittól **תפלות**-t nyertek és román állampolgárok, adják be másolatokkal felszerelt pályázati kérvényüket 1927. augusztus 20-ig a fentírt hitközséghez. Fizetés meg egyezés szerint. Utiköltség megtérítésre csak a meghívottak tarthatnak igényt. Targu-Mures, 1927. aug. 7.

Kohn Henrik
 jzö

Rothmann Mór
 elnök

Olcsó zsidótárgy könyvek

Bernfeld: Jüdische Literatur	Lei 90—
M. Brod: Socialismus in Zion	„ 32—
„ „ Im Kampf um das Judentum	„ 32—
Bialik: Gedichte I/II	„ 125—
A. Böhm: Die Zionistische Bewegung ..	„ 170—
Der XII. Zionistischen Kongress	„ 25—
Hauser: Spinoza (Roman) geb.	„ 150—
Herzl: Philosophische Erzählungen	„ 130—
Herzl: Das Neue Ghetto	„ 125—
Katz: Charakterbilder aus der jüd. Geschichte	„ 125—
Kahn: Die Juden als Rasse u. Kulturvolk ..	„ 140—
Klausner: Gesch. der Neuhebr.	„ 90—
Karpeles: Geschichte der Jüdischen Literatur I—II (920 lap)	„ 600—
Koigen: Der moralische Gott	„ 90—
Heinrich Loewe: Schelme, Narren	„ 50—
Moses Mendelsohn: Jerusalem	„ 90—
Miwchar Haschira haivrit (Antologia) ..	„ 180—
Nordau: Zion-Schriften	„ 170—
Perez: Drei Dramen	„ 90—
Zlocisti: Moses Hess, Leibn.	„ 150—
Moses Hess: Soc. Aufsätze, Leibn.	„ 150—
I. u. I. Tharaud: Der Schalten d. Kreuze geb.	„ 90—
Jüd. Theater I—II. (Eine dramatische Anthologie jüdischer Dichter)	„ 125—
gebund.	„ 150—

Kaphatók:
 az UJ KELET könyvosztályában

Dr. Gideon-Bierer ortopéd-sebészeti intézete Cernaui, Strada Română 21

Az ortopéd sebész-specialista hosszú ideig Lorenz bécsi professzor klinikáján volt műtörvos. Veleszületett és szerzett deformációk műteti és konzervatív kezelése, úgymint derék-, láb- és nyakizületi ficamok. X és O lábak, hátgerincferdülések, izületi merevség és bénulások utáni következmények stb. Zander-terem, ortopéd torna és masszázs. Múterem, amelyben járó és rögzítő készülékek, ludtalpbatétek és sebkötések készülnek.

Szerkesztőség
 hivatal és ny
 Cluj-Kolozsvár
 L. Pop (Brassa

Telefon
 Szerk. és kiad
 9-77

Ks. N. Sz. —
 Egyes szám a
 advaron és vic
 Bakarestben is

1927 augusztus

Egy el

A zsidó k
 érdeklődése v
 idei cionista v
 Azaz nem is
 zeti Szövetség
 téseket tette
 meg annak é
 között egység
 formán elker
 vezetőség fel
 viszonyok k
 belöldi zsidó
 vár sürgös m
 esetleges vála
 egymással sze
 a zsidóságot.
 még ha a leg
 kerülhetetlen
 momentumok
 forrásaivá vá
 villongásokna
 vetség vezet
 nál kínosan
 közéletét eg
 zaklassa és s
 áldozásával
 számbavehető
 tányos elhely
 számszerű le
 Erdély zsidó
 mindössze öt
 sékelek szám
 országrészben

Vajjon h
 kor oly nag
 legátusok
 mellőzésével
 nak igen ny
 pontot igaz
 zott valóban
 pártharcokba
 kell a legd
 nevezőre ho
 Am ha el is
 jóhiszemű és
 hisszük, ká
 tenni és ily
 tási harc ell
 lasztási küz
 nézve esetle
 az ilyen kü
 amelyek tal
 ségesen elle
 lyeket a ki
 Különösen
 zsidóság tul
 par excelen
 nem becsül
 tartott vála
 fantartása l
 Az ilyen
 szolgálhat
 tájékoztatás
 zsidó nemz
 vetelkedés
 tett volna
 dithatott v
 is vitt vol
 elvi tisztáz
 a lehetőség
 az erdélyi
 megegyezés
 ből örülni
 zsidó köz
 iránt mérsé
 tén ennek